

लोक सेवा आयोग

नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क, कृषि, वन, इन्जिनियरिङ्ग, शिक्षा (पुस्तकालय विज्ञान समूह) र विविध सेवाका सबै समूह / उपसमूहका राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी (उपसचिव वा सो सरह पद) को खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

भाग १ - लिखित परीक्षा

भाग २ - अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क : २००

पूर्णाङ्क : ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	खण्ड	प्रश्न संख्या	अङ्क भार	परीक्षा प्रणाली	समय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णा ङ्क
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन र सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	(क) प्रशासन र व्यवस्थापन	१०	१०×५=५०	छोटो छोटो उत्तर	१.३० घण्टा	५०	४०
		(ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय	५	५×१०=५०	लामो उत्तर	१.३० घण्टा	५०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी प्राविधिक विषय		४	४×१५=६०	विश्लेषणात्मक समीक्षा	३ घण्टा	१००	४०
			२	२×२०=४०	विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर			

- माथि उल्लिखित सबै सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथम पत्र खण्ड (क) को विषयवस्तु एउटै हुनेछ ।
- प्रथम पत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रूपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्ने छ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) को परीक्षा समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ । यसैगरी द्वितीय पत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
- प्रथम पत्र खण्ड (क) को लागि एउटा मात्र उत्तरपुस्तिका हुनेछ भने प्रथम पत्र खण्ड (ख) र द्वितीय पत्रका प्रत्येक प्रश्नका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
- यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।
- समस्या समाधानको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ ।
 - पहिलो भागमा समस्याको पहिचान ।
 - दोस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम ।
 - तेस्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव ।
 - चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने ठोस तरिका ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- पाठ्यक्रम लागु मिति - २०६७/११/१२

नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क, कृषि, वन, इन्जिनियरिङ्ग, शिक्षा (पुस्तकालय विज्ञान समूह) र विविध सेवाका सबै समूह / उपसमूहका राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी (उपसचिव वा सो सरह पद) को खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र खण्ड (क) प्रशासन र व्यवस्थापन

अङ्क - ५०

१. राज्य र सरकार
 - १.१ व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायपालिका बीचको अन्तरसम्बन्ध
 - १.२ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
 - १.३ विद्यमान नेपालको संविधान
२. सार्वजनिक प्रशासन
 - २.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा
 - २.२ कर्मचारी प्रशासनका आधारभूत पक्षहरू
 - २.३ आर्थिक प्रशासन- बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन
३. व्यवस्थापन
 - ३.१ व्यवस्थापनको अवधारणा
 - ३.२ व्यवस्थापनमा नेतृत्व, उत्प्रेरणा, नियन्त्रण र समन्वयको महत्व
 - ३.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
४. विकासका आयामहरू
 - ४.१ विकास प्रशासनको अवधारणा
 - ४.२ विकासमा जनसहभागिता
 - ४.३ आवधिक योजना
 - ४.४ दिगो विकास
 - ४.५ विकेन्द्रीकरण
 - ४.६ गरीबी निवारण
 - ४.७ सुशासन
 - ४.८ विकासमा गैरसरकारी संस्थाको भूमिका
 - ४.९ जनसंख्या र बसाँईसराई
५. लोकतन्त्र र मानव अधिकार
 - ५.१ लोकतन्त्र र समावेशीकरण
 - ५.२ कानुनी राज्य
 - ५.३ मानव अधिकार
 - ५.४ लैंगिक सवाल (Gender Issues)
 - ५.५ आरक्षण र सकारात्मक विभेद
 - ५.६ प्रतिनिधित्वको सिद्धान्त र समानुपातिक प्रतिनिधित्व
६. नेपाली समाज र यस्को बनोट
 - ६.१ नेपालका विविध जात/जाति/वर्ग/समुदायहरूको सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक र धार्मिक अवस्था र रहनसहन
 - ६.२ आदिवासी, जनजाती, मधेशी, दलित, अपाङ्ग र महिलाहरूको वर्तमान अवस्था, उत्थानका प्रयासहरू, समस्या, समाधान र सम्भावनाहरू

९ समाप्त ९

लोक सेवा आयोग

नेपाल आर्थिक योजना तथा तथ्याङ्क, कृषि, वन, इन्जिनियरिङ्ग, शिक्षा (पुस्तकालय विज्ञान समूह) र विविध सेवाका सबै समूह / उपसमूहका राजपत्रांकित द्वितीय श्रेणी (उपसचिव वा सो सरह पद) को खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) सेवा सम्बन्धी सामान्य विषय

अङ्क - ५०

१. पुस्तकालय सेवा सम्बन्धि नीति, ऐन र नियमावली

- १.१ निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५० (संशोधनसहित)
- १.२ आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४
- १.३ नेपाल शिक्षा सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति सम्बन्धी) नियमहरु, २०५०
- १.४ स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ (पुस्तकालयसंग सम्बन्धित)
- १.५ प्रतिलिपि अधिकार ऐन, २०५९ र नियमावली, २०६१
- १.६ पुस्तकालय तथा सूचना सेवा राष्ट्रिय नीति, २०६४
- १.७ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५
- १.८ नेपालका शिक्षा आयोगका प्रतिवेदनहरुमा उल्लेखित पुस्तकालय सम्बन्धि सुझावहरु
- १.९ प्रकाशनहरुको संचय गर्ने ऐन (Legal Depositary Act) अन्य देशमा भएको व्यवस्था

२. IFLA Guidelines on:

- a) National library
- b) Public library
- c) Academic library
- d) Special library

३. International and Regional Institutions

- a) IFLA
- b) UNESCO
- c) NISCAIR
- d) INASP/PERI
- e) eIFL.net
- f) WIPO

४. सबैको लागि सूचना (IFAP)

- a) Information for Development
- b) Information for Preservation
- c) Information Accessibility
- d) Information Ethics

५. नेपालका आवधिक योजनाहरु (पुस्तकालयसंग सम्बन्धित)

५ समाप्त ५